

[A. C. Meyer.]

Tilskud, men har maattet kræve Forstrækninger, og naar disse Forstrækninger saa er svulmet stærkt op, stryger man dem helt. Saaledes stryger Staten her sit Krav paa Teatret. Det er haabløst at tænke paa at faa disse Forstrækninger tilbagebetalt, man kan lige saa godt stryge dem paa een Gang og saa bygge op paa ny Basis. Saa maa Nævnen se at klare sig med de Tilskud, der nu fastsættes.

Her har Ministeren haft en heldig Haand med, hvad han har foreslaaet: Henlæggelsen af 1 Mill. Kr. og et aarligt Driftstilskud paa 750 000 Kr., hvad der vel i nogen Grad for en myndig og dygtig Chef maatte være tilstrækkeligt til at føre et Teater gennem de forskellige Vanskeligheder, det kan komme ud for. Jeg vilde antage, at en Privatteater-Direktør ikke vilde være ked af at overtage en Virksomhed, hvortil han fik et saa stort Tilskud fra det offentlige, og hvis han sad inde med Dygtighed og Myndighed, vilde han sikkert være i Stand til at lægge et Budget, der bar sig, og faa et baade fyldigt og godt Repertoire.

Trods det, at Lovforslaget er blevet mødt med Velwillie, har man dog fra enkelte Sider udtalt sig: lidt skeptisk eller ironisk. Det gælder navnlig visse Oppositionsblade, idet man har ment, at naar Ministeren nu afgav sin Myndighed helt, hvad man gik ud fra blev Følgen af dette Lovforslag, havde Socialismen lidt et Grundskud, saa var et Stykke Statssocialisme fjernet.

Det vil ikke være urimeligt at minde om, at det kongelige Teater overgik til Staten i 1849, da der intet Socialdemokrati og ingen Socialisme fandtes i Danmark udover den, som en enlig Mand, Frederik Dreier, prækede. Naar man siger, at det kongelige Teater har været et Stykke Statssocialisme, synes jeg derfor, man er ude paa de vilde Veje. J. L. Heiberg var den første Direktør, og skønt han var Elev af Hegel ligesom Karl Marx, var han ingenlunde nogen Statssocialist.

For Resten er der det at bemærke, naar man taler som Statsocialisme, at saa længe Overklasserne har haft Styret i en Stat, har Statssocialismen været konservativ, medens Socialdemokratiet ifølge sit Væsen maa være evolutionært eller, om man vil bruge et stærkere Udtryk: revolutionært. Der er saaledes himmelvid Forskel paa Statssocialisme og socialdemokratiske Socialisme.

Jeg nævner dette i Forbigaaende, fordi

det har sin Interesse at tilbagevise en Paastand, som der ingen Grund har været til at fremsætte som Angreb eller blot som Anke overfor det foreliggende Lovforslag. Man kan snarere sige, at det, der har regeret det kongelige Teater gennem mange Aar, har været en Bureaukratisme, som har gjort det vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at bringe Orden i Forholdene ved det kongelige Teater.

Da det kongelige Teaters Forhold var til Behandling her og Dobbeltscene-Projektet blev vedtaget her i Folketinget, men ikke ført igennem i Landstinget, brugte jeg et stærkt Ord, idet jeg kaldte det kongelige Teater for en Augiasstald. Det var muligvis et stærkt Ord, og jeg har aldrig haft noget imod at tilbagekalde stærke Ytringer, naar jeg opdager, at de ikke passer paa Forholdene, men ingen vil vel benægte, at der har været Forhold ved det kongelige Teater — og der er maaske adskillige endnu —, der gør, at der trænges til en Udrensning; og for saa vidt en myndig Chef virkelig er i Stand til at paatage sig denne Opgave, være den Herkules, der kunde rense ud, skulde jeg hilse ham velkommen.

Der siges, at Ministeren har sat sig selv i Skygge, og at vi nu skal have et Diktatur paa det kongelige Teater, men dette passer alligevel ikke. I § 5 siges der:

„Skulde Teatret efter Ministerens

Skøn ikke paa fyldestgørende Maade opfylde sine Forpligtelser i denne Henseende, skal Ministeren være berettiget til uden Hensyn til, om Perioden for Brugen endnu ikke maatte være udløben, at tilbagetage Brugstilladelsen med Udgangen af den paagældende Sæson.“

Her er Ministeren i Virkeligheden til Stede med en Myndighed, der staar over Chefens, hvis denne misbruger sin Magt. Og i øvrigt staar der i § 8, sidste Stykke, der handler om Chefens Afskedigelse, at hvis Udvalget, de 3 Mand, der skal være ham behjælpelige og bl. a. have med den økonomiske Ordning at gøre, indstiller til Ministeren, at Forholdene ikke er, som de bør være, er Ministeren berettiget til at afskedige Chefen. I § 13 er der ligeledes tillagt Ministeren en bestemt Myndighed, idet Beretning og Regnskab skal forelægges for ham, og efter § 15 overlades det til Ministeren at træffe Bestemmelse om Styrelsen af Institutionen m. m. og navnlig om Pensionsfondén efter Forhandling med de paagældende.

Jeg ser derfor ikke rettere end, at Ministeren har beholdt, hvad der er nødvendigt for at have den øverste Myndighed